

YOĞUN BAKIMDA ETİK SORUNLAR

Doç.Dr. Nadiye ÖZER

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Bu bölüm sonunda okuyucu;

1. Yoğun bakım ünitesinde karşılaşılabilecek etik sorunları bilir,
2. Yoğun bakım ünitesinde etik sorunları saptar,
3. Yoğun bakım ünitesinde etik sorunlara yaklaşımlarda izlenecek yolu bilir,
4. Yoğun bakım ünitesinde etik sorunlar karşısında etik karar verme sürecini uygular.

GİRİŞ

Etik ana konusu eylemdir. Eylemde bulunan her kişi başka bir kişi ya da insan durumu ile ilişki içindedir. Buradan hareketle, etik kişilerce kurulan bir tür ilişkinin ve bu ilişkideki eylemin bilgisi olduğu söylenebilir. Her eylemde bulunan kişi bir etik ilişki içindedir. Eylemin içinde yapıldığı koşullar, eylemin yöneldiği kişi, eylemin sonuçları, eylemin doğruluğu yanlışlığı, eylemin doğruluğunun temellendirilmesi etik alanını oluşturur.

Eylemlerin nedenleri açıklanırken, ahlaksal dayanak; hemşire olarak görevler, birey olarak yükümlülükler ve genel etik kuralları olmalıdır. Bunların yorumlanması ve problem durumlarında bu etik yol göstericilerin nasıl uygulanacağını bilmesi gerekir. Seçeneklerden biri tercih edildiğinde, diğerini engelleyen çelişki “etik ikilem” olarak adlandırılır. Bu tür ikilemlerde karar vermede izlenecek yollardan birisi eylemin olası sonuçlarını değerlendirmektir.

KAYNAKLAR

1. Akpınar A, Ersoy N. Dağıtıcı Adalet ve Türkiye’de Yoğun Bakım Hekimlerinin Yoğun Bakım Yataklarını Paylaşımakla İlgili Tutumları. *Konuralp Tıp Dergisi* 2013;5(2):4-11.
2. Akpınar A, Ersoy N. Yaşamı Destekleyen Tedaviler: Ne Zaman Esirgenmeli? Ne Zaman Sonlandırılmalı?. *Türk Onkoloji Dergisi* 2012; 27(1): 37-45.
3. Akpınar A, Ersoy N. Yoğun Bakımda Adalet: Türkiye’de Yoğun Bakım Çalışanları Hangi Kabul/Taburcu Ölçütlerini Kullanıyor? *Türk Anest Rean Der Dergisi* 2011; 39(3):115-25.
4. Austin W, Kelecevic J, Goble E, Mekechuk J. An Overview of Moral Distress and The Paediatric Intensive Care Team. *Nursing Ethics* 2009; 16(1): 57-68.
5. Aydın Er R. Yoğun Bakıma İlişkin Etik Sorunlar. Çelik S, editör. *Erişkin Yoğun Bakım Hastalarında Temel Sorunlar ve Hemşirelik Bakımı*. 1. Baskı. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri; 2014.p.213-26.
6. Başak T, Uzun Ş, Arslan F. Yoğun Bakım Hemşirelerinin Etik Duyarlılıklarının İncelenmesi. *Gülhane Tıp Dergisi* 2010;52:76-81.
7. Başak T, Uzun Ş. A Survey Of Critical Care Nurses’ Ethical Sensitiveness. Doğan S, editor. 12. Ulusal Hemşirelik Kongre Kitabı. Ankara: Alter Yayıncılık; 2009. p.278.
8. Burkhardt M.A, Nathaniel A.K. Çağdaş Hemşirelikte Etik. Ecevit Alpar Ş, Bahçecik N, Karabacak Ü, çeviri editörleri. 3. Baskı. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi; 2013.p.272-3.
9. Çobanoğlu N, Algier LA. Qualitive Analysis of Ethical Problems Experienced by Physicians and Nurses in Intensive Care Units in Turkey. *Nursing Ethics* 2004; 11: 444-58.
10. Hakverdioğlu Yönt G, Akın Korhan E, Dizer B, Koyuncu R. Hemşirelerin Yoğun Bakım Ünitelerinde Yaşadıkları Etik Sorunların Belirlenmesi. *Türkiye Klinikleri J Med Ethics* 2013;21(2):74-8.
11. Karagözoğlu Ş, Özden D, Yıldırım G. Yoğun Bakım Hemşirelerinin Hastane Etik İklim Algısı. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi* 2014; 16(1): 34-45
12. Kuvaki B, Boztaş N, Kaplan M, Hacıoğlu C, Yaprak E, Ayaz O. Hastanemizde Cerrahi Bölümlerde Çalışan Doktorların “Yeniden Canlandırma Yapmama” Talimatı Konusundaki Görüşleri. *DEÜ Tıp Fakültesi Dergisi* 2014;28(1): 21-6.
13. Oerlemans A, Sluisveld N, Leeuwen E, Wollersheim H, Dekkers W, Zegers M. Ethical problems in Intensive Care Unit Admission and Discharge Decisions: A Qualitative Study among Physicians and Nurses in the Netherlands. *BMC Medical Ethics* 2015; 16 (9):1-10.
14. Öner Erkekol, Numanoğlu N, Ural Gürkan Ö, Kaya A. Yoğun Bakım Ünitelerine İlişkin Etik Konular. *Toraks Dergisi* 2002; 3(3): 307-16.
15. Öztürk H. Yoğun bakım hemşirelik Hizmetlerinde Etik. *Türkiye Klinikleri J Med Ethics* 2010;18(3):183-91.
16. Sert H, Gözdemir M, Işık B. Kardiyopulmoner Canlandırma Yapılmaması Etik mi?. *Yeni Tıp Dergisi* 2007; 24:85-9.
17. Tel H. Yoğun Bakım Ünitelerinde Sık Karşılaşılan Etik sorunlar. *Cumhuriyet Hem. Der* 2012;1:30-8.
18. Terakye G, Ocakçı A.F. Etik Konulardan Seçmeler. 1. Baskı, İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi; 2013.p.4-29.